

Босна и Херцеговина
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 15 0 У 002703 16 Увп
Бања Лука, 28.11.2018. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Смиљане Мрша, предсједника вијећа, Душка Бојовића и Страхиње Ђурковића, чланова вијећа, уз учешће Здравке Чучак као записничара, у управном спору по тужби Х.Б. из С. заступаног по пуномоћнику Ш.Т. адвокату из С., (у даљем тексту: тужилац), против рјешења број ... од 1.10.2015. године Управе ... (у даљем тексту: тужена), у предмету признавања права својине на узурпираном земљишту, одлучујући о захтјеву тужиоца за ванредно преиспитивање пресуде Окружног суда у Требињу број 15 0 У 002703 15 У од 18.3.2016. године, у нејавној сједници одржаној дана 28.11.2018. године донио је

ПРЕСУДУ

Захтјев се уважава, пресуда Окружног суда у Требињу број 15 0 У 002703 15 У од 18.3.2016. године се преиначавача тако да се тужба уважава и оспорени акт поништава.

Образложење

Побијаном пресудом је одбијена као неоснована тужба против уводно означеног оспореног акта тужене, којим се одбија жалба тужиоца изјављена против тачке 2, 3. и 4. диспозитива рјешења Подручне јединице Г. број ... од 9.6.2015. године, којим је у тачки 1. диспозитива тужиоцу признато право својине на узурпираном земљишту означеном као к.ч. број ... звана О., њива 3. класе у површини ... м², те к.ч. број ... звана Р., пашњак ... класе у површини ... м², уписаним у п.л. број .. к.о. К. и з.к. улошку број ... к.о. К., а у тачки 2. диспозитива одбијен захтјев тужиоца за признавање права својине на узурпираном земљишту означеном као к.ч. број ... звана О., њива ... класе у површини ... м², уписаној у з.к. улошку број ... к.о. К., те к.ч. број ... звана Х., њива 3. класе у површини ... м², уписаној у п.л. број ... к.о. К. и з.к. улошку број ... к.о. К., па у тачки 3. диспозитива тужилац обавезан да као узурпант напусти узурпирано земљиште из тачке 2. диспозитива и преда га у посјед Републици Српској у року од 6 мјесеци од дана правоснажности рјешења, те у тачки 4. диспозитива да за непризнато узурпирано земљиште нема право на накнаду.

Одбијање тужбе је образложено тиме да како тужилац није доказао правни основ преласка у посјед спорних непокретности означених у тачки 2. диспозитива првостепеног рјешења, на којим није утврђен правни контунитет узурпанта јер из налаза и мишљења вјештака геометра произлази да је парцела број ... преписана на посједника, тужиочевог предника, 1964. године извршеним промјенама у посједовним листовима, а парцела број ... промијенила посједника 1959. године, тако да су обје парцеле са посједника Х.(С.)Б. уписане на посједника В.(Ц.)Б., тужиочевог правног предника, а да тужилац није понудио доказе на околност правног основа стицања посједа прије 8. јула 1955. године, није испуњен услов из члана 4. став 2. Закона о узурпацији („Службени гласник РС“ број 70/06) да му се призна право својине на том узурпираном земљишту, којим чланом је прописано да уколико је узурпирано земљиште прешло послије 8. јула 1955. године у посјед другог физичког лица, узурпантом ће се сматрати

то друго физичко лице само ако је прелаз услиједио по неком правном основу, због чега је оспорени акт у побијаном дијелу правилан.

Благовременим захтјевом за ванредно преиспитивање те пресуде (у даљем тексту: захтјев) тужилац побија њену законитост, због повреде закона и повреде правила о поступку која је могла бити од утицаја на рјешење ствари. Истиче да је суд морао дати оцјену исказа свједока саслушаних у првостепеном поступку, и то А.Б. и Ц.З. чије изјаве се у цијелости подударају, да им је као његовим комшијама познато да је његов отац В.Б. одмах послје Другог свјетског рата држао у посједу спорно земљиште, то јест да га је имао у посједу прије 1955. године, тако да је суд пропустио да испита из којег разлога није оцијењен жалбени навод да првостепени орган у образложењу свог рјешења уопште није навео исказ трећег свједока, Д.Б., саслушаног пред првостепеним органом на записник од 29.5.2014. године, чијем исказу је тај орган морао поклонити пуну вјеру и сматрати га релевантним за одлучивање о посједу његовог правног предника, а да исто тако тужена није цијенила нови доказ приложен уз жалбу на првостепено рјешење, то јест извод из матичне књиге умрлих за Х.(С.)Б. на околност да су промјене посједника формално извршене 1959. и 1964. године, јер је именовани умро 21.12.1954. године тако да није ни могао бити посједник спорног узурпираног земљишта послје 8. јула 1955. године, о којем пропусту управних органа суд није дао оцјену. Узимајући све доказе појединачно и у међусобној вези, сматра да се без имало разумне сумње може утврдити да је његов правни предник, В.Б., спорно узурпирано земљиште прибавио у посјед прије 8. јула 1955. године, чиме је испуњен услов из члана 3. став 1. Закона о узурпацијама, да се удовољи његовом захтјеву у односу на то земљиште. Предлаже да се захтјев уважи и побијана пресуда преиначи, поништавањем првостепеног и другостепеног рјешења тужене те враћањем предмета на поновни поступак првостепеном органу, или да се побијана пресуда укине и предмет врати нижестепеном суду на поновно одлучивање.

Тужена је у одговору на захтјев, остала код навода датих у образложењу оспореног акта.

Заинтересовано лице у овом управном спору, Република Српска, заступана по Правобранилаштву Р.С. (у даљем тексту: Правобранилаштво), није дала одговор на захтјев, иако јој је захтјев уредно достављен са поуком о праву давања одговора.

Размотривши захтјев, одговор тужене на захтјев, побијану пресуду, оспорени акт а и остале прилоге у списима предмета, на основу одредбе члана 39. Закона о управним споровима („Службени гласник РС“ број 109/05 и 63/11, у даљем тексту: ЗУС), одлучено је као у изреци ове пресуде из сљедећих разлога:

Из списка предмета ове управне ствари произилази да је поступајући по захтјеву Републике Српске за експропријацију непокретности у сувласништву тужиоца и других лица, ради измјештања корита ријеке М. на подручју општине Г., за потебе Р.и Т.Г., Подручна јединица Г. расправљајући као претходно питање узурпацију земљишта, донијела рјешење број ... од 9.6.2005. године којим се тужиоцу признаје право својине на узурпираном земљишту означеном у тачки 1. диспозитива тог рјешења, док је у тачки 2. диспозитива одбијен тужиочев захтјев за признавање права својине на предметном спорном земљишту, означеном као к.ч. број ... у површини ...м2, уписаној у з.к. улошку број ...к.о. К., те к.ч. број ... званом Х. у површини ...м2, уписаној у п.л. број ... к.о. К. и з.к. улошку број ... к.о. К., с тим да је тужилац као узурпант обавезан да напусти то узурпирано земљиште и преда га у посјед Републици Српској. У образложењу рјешења је наведено да су одржане усмене расправе дана 28.11.2014.године, 26.3. и 21.4.2015. године, при чему је вјештак геометар извршио идентификацију парцела на лицу мјеста,

констатујући да су предметне спорне парцеле биле уписана на посједника Х.(С.)Б., а да су промјенама, из 1964. године парцела к.ч. број ...у површини од ...м², а парцела број ... ставком промјена ... из 1959. године, уписане као посјед правног предника тужиоца, В.(Ц.)Б., а да тужилац није имао доказе за стицање правног основа посједа свог правног предника, изјављујући да не може понудити материјалне доказе, односно купопродајни уговор у сврху доказивања посједа од 1952 године од подсједника Х.(С.)Б. па до извршене купопродаје. Како није доказао правни основ преласка у посјед предметних спорних непокретности прије 8. јула 1955. године, одлучено је као у диспозитиву тог рјешења, на основу одредаба члана 4. став 2. Закона о узурпацији.

На то рјешење је тужилац изјавио жалбу, истичући као у предметном захтјеву, позивајући се на исказ трећег саслушаног свједока, Д.Б., чији исказ првостепени орган није навео у свом рјешењу, додајући да је Х.(С.)Б. умро 21.12.1954. године тако да није могао бити посједник узурпураног земљишта послје 8. јула 1955. године, чиме је испуњен услов из члана 3. став 1. Закона о узурпацијама да се њему (тужиоцу) призна право посједа на предметним спорним непокретностима. Тужена је оспореним актом одбила жалбу као неосновану прихватајући разлоге првостепеног рјешења, а оспорени акт је потврђен побијаном пресудом, са разлозима који су већ изнесени у уводу образложења ове пресуде.

Побијана пресуда није правилна ни законита.

Није спорно да је одредбом члана 3. став 1. Закона о узурпацији прописано да се на земљиштима која су узурпирана прије 8. јула 1955. године признаје право својине уколико одредбама тог закона није другачије одређено. Одредбом члана 4. став 1. истог закона је прописано да се на узурпираном земљишту може признати право својине само ако је узурпант физичко лице, а ставом 2. тог члана прописано да ако је узурпирано земљиште прешло у посјед другог физичког лица прије 8. јула 1955. године, на било који начин, узурпантом се сматра то друго физичко лице, а уколико је узурпирано земљиште прешло послје 8. јула 1955. године у посјед другог физичког лица, узурпантом ће се сматрати то друго физичко лице, само ако је прелаз услиједио по неком правном основу. На темељу те одредбе је тужени одлучио као у оспореном акту, што је потврђено побијаном пресудом.

Међутим, како је тужилац уз жалбу на првостепено рјешење доставио доказ да је Х.(С.)Б. умро 21.12.1954. године, произилази да именовани није могао ни бити посједник спорног узурпираног земљишта послје 8. јула 1955. године, због чега на одлучивање у предметној правној ствари није од утицаја то што тужилац не посједује материјални доказ о преласку предметног земљишта са именованог на тужиоцевог правног предника прије наведеног датума. Такође, како је тужилац у жалби на првостепено рјешење истицао да првостепени орган није поклатио вјеру исказу свједока Д.Б., који је потврдио да је тужиоцев правни предник обрађивао предметно земљиште у границама затеченим од својих правних предака још прије Другог свјетског рата, тако да није сметан у мирном посједу од било кога, чиме се потврђују искази друга два саслушана сведока који су потврдили континуитет узурпираног земљишта од стране тужиоца односно његовог правног предника, а о којим жалбеним наводима се тужена није изјаснила у оспореном акту, тиме су учињене повреде правила поступка из члана 230. став 2. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС“ број 13/02, 87/07 и 50/10, у даљем тексту: ЗОУП), којим је прописано да су образложењу другостепеног рјешења морају оцијенити сви наводи жалбе.

Доводећи у везу те жалбене наводе, код чињенице да је саслушани свједок, А.(Ћ.)Б., навео да је спорно земљиште одувијек било у посједу тужиоца односно његовог правног предника, тако да се сјећа да се то земљиште до 1958. године орало а после је косило и испасала стока, што је у основи навео и други саслушани свједок, Ц.(А.)З., односно да је тужиочев правни предник обрађивао предметне парцеле, као што је то чинио и тужилац после смрти свог правног предника, произилази да у поступку доношења оспореног акта није извршена савјесна и брижљива оцјене сваког доказа посебно и свих доказа заједно, па на основу резултата цјелокупног поступка донесена одлука у предметној правној ствари, што је супротно члану 10. ЗОУП-а. Како је чланом 8. истог закона прописано да се у поступку мора утврдити право стање ствари и у том циљу морају се потпуно и правилно утврдити све чињенице и околности које су од важности за доношење законитог и правилног рјешења, што је у конкретном случају изостало, то су и у том смислу учињене повреде правила поступка које су биле од утицаја на одлучивање у овој управној ствари, што тужилац основано истиче у захтјеву.

Код таквог стања ствари, како нижестепени суд није санкционисао наведене повреде правила поступка, произилази да је побијана пресуда захваћена повредама поступка из одредбе члана 35. став 2. ЗУС-а, па се отуда захтјев тужиоца, на основу одредаба члана 40. став 1. и 2. тог закона уважава, побијана пресуда преиначава тако да се тужба уважава и оспорени акт поништава, јер је остварен основ из одредбе члана 10. тачка 1. и 4. истог закона за његово поништење.

Будући да природа ствари то није дозвољавала а и резултати поступка нису пружали поуздан основ за то, овај суд није могао предметну управну ствар ријешити у спору пуне јурисдикције, у смислу члана 29. став 2. ЗУС-а, што је тражено захтјевом.

Записничар
Здравка Чучак

Предсједник вијећа
Смиљана Мрша

За тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарне
Амила Подрашчић